

OPEN INNOVATIE VOOR ZIEKEN EN SENIOREN

Begin juli openden in Poperinge de deuren van 'De seniorenflat van de toekomst'. Een jaar eerder was 'De ziekenhuiskamer van de toekomst' al een feit. Initiatiefnemer **JAN VAN HECKE** vertelt over beide projecten maar ook, en vooral, over hoe open innovatie een succes kan worden. »

“HET IS ALTIJD MIJN DROOM GEWEEST
OM INNOVATIEVE DESIGNIDEEËN BINNEN
TE BRENGEN IN DE ZIEKENHUISKAMER.”

» Jan Van Hecke is eigenaar van het West-Vlaamse meubelbedrijf Boone International. De twee grote activiteiten van het bedrijf zijn plaatsbesparend designmeubilair en inrichting van ziekenhuizen en rusthuizen. Jan Van Hecke: “Het is altijd mijn droom geweest om die twee verhalen samen te brengen en innovatieve designideeën binnen te brengen in de ziekenhuis-kamer. Maar dit bleek quasi onmogelijk door alle wet- en regelgeving waaraan een ziekenhuis-kamer moet voldoen.”

SUBSIDIES? NEEN, DANK U

Maar Jan ging de strijd aan. Hij was er zeker van dat als hij kon aantonen hoe design en technologie de patiënt ten goede komen, hij de reglementerende instanties kon overtuigen. Jan Van Hecke: “Ik stelde een consortium samen met complementaire leden: architecten, meubelfabrikanten, onderwijsinstellingen en onderzoekscentra. De commerciële leden van het consortium financieren het project. We ontvangen geen subsidies van de Vlaamse Overheid. We wilden van bij het begin onafhankelijk zijn en internationaal werken.”

EERST WAREN ZE MET 7

Met zeven gemotiveerde leden ging het project ‘De ziekenhuis-kamer van de toekomst’ van start in oktober 2009. Officieel werd het PRoF 1.0 gedoopt, kort voor *Patient Room of the Future*.

Jan Van Hecke: “In een brainstorming (GPS-techniek) bedachten we woorden die uitdrukken wat je vandaag mist in een ziekenhuis-kamer. Wellness, hotelgevoel, niet-stigmatiserend en veiligheid waren enkele van de vele ideeën. De samenwerking met onderwijsinstellingen vond ik in deze fase heel belangrijk. Jonge design- en architectuurstudenten brengen heel verrassende ideeën aan.”

In een volgende fase werkten designers en architecten de brainstormideeën uit tot concrete concepten. Zo wordt ‘wellness’ vertaald in een mooie ruime badkamer met inloopdouche, en ‘veiligheid’ in een deur met badgesysteem die van op afstand kan bediend worden door de patiënt.

IN 9 MAANDEN KLAAR

Negen maanden later stond er een afgewerkte ziekenhuis-kamer in de ruimtes van Boone International, klaar om bouwheren en architecten van hospitalen te ontvangen. “Ondertussen hebben we ook al de regelgevende instanties voor ziekenhuizen in België over de vloer gekregen,” zegt Jan Van Hecke trots. “We hebben ze bv. kunnen overtuigen van het nut van schuifdeuren i.p.v. huidige draaideuren, en van het belang van een terras. Vele ziekenhuizen in België hebben een terras, maar uit veiligheids-overwegingen mag het niet gebruikt worden. Mits een kleine aanpassing – een mooi doorkijk-latwerk dat het terras volledig afschermt – is het wel veilig.

Het geeft een meerwaarde voor patiënt en bezoekers. De kamer is maximum 15% duurder dan de standaardkamers vandaag. Dat compenseren we door plaatsbesparing en door aanpassingen die tijd sparen bij de verplegers (bv. tv om menu- en drankkeuze door te geven).”

TOEN WAREN ZE MET 70

Gemotiveerd door het succes van PRoF1.0, startten Jan en de consortiumleden met een tweede project: PRoF2.0, *Personalised Residence of the Future*. Jan Van Hecke: “We werken vandaag met meer dan 70 partners samen, waaronder ook imec. Het oorspronkelijke uitgangspunt van PRoF 2.0 was om de seniorenflat van de toekomst te bouwen. Al snel kwamen we tot de conclusie dat het geen goed idee is om oude mensen samen te brengen in rusthuizen. Ik heb dat ook meegemaakt bij mijn ouders. Op een bepaald moment beslisten de kinderen dat de ouders best naar een rusthuis gaan. Van hun vertrouwde omgeving – vaak een huis met tuin – komen ze terecht in een kleine seniorenflat of -kamer. Alles wordt voor hen geregeld, de burens zijn oud of ziek en elke week sterft er wel iemand in de buurt. Twee dagen nadat mijn vader gestorven is, moest mijn moeder verhuizen van een twee- naar een eenpersoonskamer. Op die manier wil toch niemand ouder worden? Ik vroeg eens aan 50 directeurs van rusthuizen wie van hen in een

serviceflat wou wonen als ze ouder werden. Er was geen enkele die zijn vinger opstak.”

INTERGENERATIONEEL WONEN

En dus werd PRoF 2.0 geen moderne seniorenflat, maar wel een hartverwarmend concept van levenslang wonen met verschillende generaties. Jan Van Hecke: “We bouwden een flat die modern en aangenaam oogt, ook voor mensen van 20 tot 40 jaar. Er zijn (onopvallende) aanpassingen gemaakt voor oudere mensen of mensen met een rolstoel. Zo zijn bv. het keukenwerkblad, de -toestellen en badkamer bruikbaar voor rolstoelpatiënten. Wat de flat vooral uniek maakt, is dat je het op verschillende manieren kan gebruiken. De bureauimte kan worden omgebouwd tot slaapkamer, met aangrenzende badkamer. Deze ruimte zou bv. apart kunnen verhuurd worden aan een student die als deel van de overeenkomst helpt om de zieke partner mee uit bed te helpen of die even op meneer let als mevrouw naar de winkel is. Of wanneer mevrouw later alleen valt, kan zij in de kleine ruimte gaan wonen en de grote ruimte bv. verhuren aan een gezin met kinderen. En wie weet, af en toe op de kinderen passen. Want het is belangrijk dat oudere mensen hun sociale functie blijven behouden.”

DE KUNST VAN OPEN INNOVATIE

Jan Van Hecke krijgt niet alleen mensen over de vloer die geïnteresseerd zijn in *healthcare*projecten.

Onderzoekers zijn gefascineerd door de werking van het consortium. Jan Van Hecke: “Onlangs was er hier een Duitse onderzoekster die al 20 jaar onderzoek doet naar open innovatie. Ze wou weten wat mijn geheim is: waarom werkt dit open-innovatieproject wel en vele andere niet?”

Ik leek wel een goochelaar die zijn eigen trucjes niet kent want ik kon haar geen afdoend antwoord geven. Zeker, het is belangrijk om complementaire leden te zoeken, die elkaar niet beconcurreren. Je moet ook mensen zoeken die passen binnen de groep. Het is al gebeurd dat ik tactvol vraag om een andere persoon van een bedrijf af te vaardigen omdat ik denk dat het beter zal klikken met de andere leden. Het is ook belangrijk om de leden te motiveren door rond iets concreet te werken en te tonen dat er iets gedaan wordt met hun ideeën, en dit binnen een korte termijn (bij ons typisch negen maanden).

De Duitse onderzoekster zei me dat ze al vele artikels geschreven had met regeltjes waaraan succesvolle open-innovatie projecten moeten voldoen. Steeds meer begon ze te geloven dat er ook een artistiek element schuilt in open innovatie. Net zoals je veel regels kan opstellen om een Rubens te schilderen, zal er maar één Rubens zijn die een adembenemend schilderij maakt”.

PLANNEN MAKEN

Half oktober ging de brainstorming voor PRoF3.0 door, een totaalconcept voor ouderen die niet meer kunnen blijven wonen in de PRoF2.0-flat. Intussen is Jan Van Hecke druk bezig met het beantwoorden van aanvragen uit België, Nederland, Frankrijk, Duitsland en zelfs uit de Arabische landen. En ook maakt hij plannen om samen met enkele partners een wooncomplex volgens de filosofie van het intergenerationeel wonen uit de grond te stampen. Wordt vervolgd! ■

IMEC/HOLST CENTRE WERKT SAMEN

Imec/Holst Centre neemt deel aan de denktank van PRoF. Vooral het onderzoek in verband met draagbare lichaamssensoren is relevant in deze context.

WWW.FACEBOOK.COM/PROFPROJECTS

WWW.PROF-PROJECTS.COM